

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de modificarea a Hotărârii Guvernului nr. 616/2016 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calității în învățământul superior, profesional tehnic și formarea profesională a adulților și a Regulamentului de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare profesională a adulților

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 616/2016 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calității în învățământul superior, profesional tehnic și formarea profesională a adulților și a Regulamentului de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare profesională a adulților, (în continuare – *Metodologia de evaluare externă*) a fost elaborat de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (în continuare- ANACEC) în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 616/2016 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calității în învățământul superior, profesional tehnic și formarea profesională a adulților a fost elaborat în conformitate cu art. 83 alin. (1) și art. 115 alin. (2) lit. b) din Codul educației nr. 152/2014 și a Anexei A la Clusterul 3, Capitolul 26 „Educație și cultură”, nr. d/o 13 din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârii Guvernului nr. 306/2025, cu modificările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Elaborarea prezentului proiect a fost determinată de necesitatea consolidării cadrului normativ privind asigurarea calității în învățământul superior, în vederea integrării explicite a dimensiunii integrității academice în procesele de evaluare și acreditare instituțională.

Fundamentarea proiectului se bazează pe **Studiul național privind integritatea academică**, realizat periodic (edițiile 2024 și 2025) cu sprijinul Băncii Mondiale, care analizează experiențele reale ale studenților și ale cadrelor didactice în raport cu fenomenele de mită, hărțuire sexuală și plagiat în mediul universitar.

În acest context, proiectul vizează modificarea standardelor de acreditare prevăzute de **Metodologia de evaluare externă**, prin introducerea explicită a componentei „Integritatea academică” ca dimensiune esențială a procesului de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior.

Această completare are drept scop consolidarea cadrului normativ în vederea promovării unei culturi instituționale bazate pe etică, responsabilitate și integritate academică, prevenirea și combaterea plagiatului și a altor abateri de la normele de integritate, precum și armonizarea cadrului național cu bunele practici europene promovate în Spațiul European al Învățământului Superior.

Proiectul valorifică, totodată, experiența acumulată de ANACEC în procesul de evaluare externă desfășurat pe parcursul ultimilor ani. Drept temei pentru inițierea procedurii de modificare a Metodologiei de evaluare externă au servit:

- alinierea cadrului național de evaluare la **Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG, ediția 2015)**, în special standardul 1.1, care vizează politicile de calitate și integritate la nivel instituțional;
- recomandările și sugestiile formulate de comisia de evaluare externă **ENQA** în Raportul de evaluare externă a ANACEC;
- concluziile preliminare ale **Bordului ENQA** și ale **Comitetului de înregistrare EQAR** privind rezultatele evaluării externe a ANACEC și nivelul de realizare a standardelor ESG.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre vizează modificarea Metodologiei de evaluare externă a calității în învățământul superior, învățământul profesional tehnic și formarea profesională a adulților, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, în vederea:

- introducerii explicite a componentei „Integritatea academică” ca parte a politicilor instituționale pentru asigurarea calității;
- reglementării cerinței obligatorii ca instituțiile de învățământ să dispună de mecanisme de promovare, monitorizare și respectare a integrității academice, aplicate în mod consecvent în toate procesele educaționale;
- integrării prevederilor privind etica și conduita profesională în evaluarea personalului academic;
- stabilirii de obligații referitoare la prevenirea plagiatului și a fraudei academice, utilizarea metodelor de evaluare transparente și formarea studenților și cursanților în spiritul respectării normelor de etică academică;
- completării standardelor de evaluare pentru toate nivelurile – învățământ profesional tehnic, superior, formare profesională a adulților și formarea conducătorilor auto – cu cerințe explicite privind respectarea principiilor de integritate academică în activitățile de predare, învățare și evaluare.

Aceste modificări vor contribui la consolidarea unui mediu educațional bazat pe etică, responsabilitate și transparență, aliniat la valorile fundamentale ale Spațiului European al Educației, și vor permite creșterea încrederii în calitatea instituțiilor și programelor de studii evaluate.

Proiectul de hotărâre de Guvern sus-numit se solicită să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în condițiile statuate de art. 56, alin.(1), din Legea nr. 100/2017, potrivit căreia, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.

Necesitatea aplicării imediate a prevederilor proiectului este justificată de circumstanțe obiective, în special de imperativul demarării procedurilor de evaluare externă a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare profesională a adulților, conform noilor standarde de acreditare, care vizează integritatea academică, etica, conduita profesională și prevenirea plagiatului și a fraudei academice.

Noile standarde se fundamentează pe Studiul național privind integritatea academică, care a evaluat nivelurile de integritate și percepțiile privind corupția în universitățile din Republica Moldova, oferind date empirice asupra prevalenței practicilor corupte, cauzelor acestora și impactului asupra mediului educațional. Rezultatele cercetării, comparativ cu rezultatele unui studiu similar din 2024, evidențiază necesitatea urgentă de aliniere a procedurilor de evaluare externă la noile standarde.

Totodată, Ghidurile de evaluare externă a programelor de studii și a instituțiilor vizate sunt în curs de actualizare și vor fi aprobate concomitent cu publicarea proiectului HG, asigurând aplicabilitatea imediată și coerența procedurilor de evaluare.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu există, conform art. 115 alin (2) lit. b) din Codul educației nr. 152/2014, ANACEC elaborează, în conformitate cu standardele europene în domeniu, și face publică propria metodologie de evaluare și acreditare a instituțiilor ofertante de programe de formare profesională și a programelor acestora pe care o propune spre aprobare Guvernului. Totodată, ANACEC va modifica Ghidurile de evaluare externă a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare profesională a adulților.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va contribui la consolidarea cadrului normativ în domeniul asigurării calității, prin promovarea integrității academice ca principiu fundamental în instituțiile de învățământ, susținând dezvoltarea unei culturi instituționale bazate pe etică, responsabilitate și performanță.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea și implementarea proiectului de modificare a Metodologiei de evaluare externă nu implică alocarea de resurse financiare suplimentare din bugetul de stat. Activitățile aferente evaluării externe a calității, inclusiv cele referitoare la componenta integrității academice, vor fi realizate în limita resurselor existente, conform prevederilor legale în vigoare. Costurile aferente evaluărilor vor fi acoperite din taxele stabilite prin Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, Regulamentul de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare profesională a adulților.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul asigură protecția datelor cu caracter personal. Componenta „Integritatea academică” utilizează doar date agregate și neidentificabile și nu presupune prelucrarea suplimentară a datelor cu caracter personal, conform Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Proiectul nu prezintă riscuri de discriminare după criteriile de gen, apartenență etnică, etc.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de modificare, precum și organizarea consultărilor publice, a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării (www.mec.gov.md), la compartimentul „Transparența decizională”, precum și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md , la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15749 . În cadrul consultărilor publice nu au fost recepționate propuneri sau obiecții. În conformitate cu art. 32 și 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost avizat de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Apărării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și prezentat spre expertizare Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul a fost supus expertizei juridice și expertizei anticorupție în conformitate cu prevederile art. 36 și art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, după cum urmează: ➤ Constatările expertizei juridice, prezentate în avizul Ministerului Justiției nr. 04/1-2597 din 11.03.2026, au fost reflectate în sinteză și luate în considerare la definitivarea proiectului; ➤ Centrul Național Anticorupție, conform Raport de expertiză anticorupție Nr. EHG26/11237 din 09.03.2026, menționează că proiectul contribuie la realizarea interesului public vizat, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut în Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017)
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul se încorporează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea/abrogarea unor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Este necesară finalizarea și aprobarea Ghidurilor de evaluare externă a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ, alinate la noile standarde privind integritatea academică și etica profesională. Aprobarea Ghidurilor concomitent cu publicarea proiectului HG va asigura aplicabilitatea imediată și coerența procedurilor de evaluare.

Ministru

Dan PERCIUN